

Поняття про методи виховання. традиційні і нетрадиційні методи виховання молоді

М.В.ПІЩУЛКА

Житлово-комунальний технікум

Харківської національної академії міського господарства

Успіх виховання залежить від багатьох причин і насамперед від застосування правильних його методів.

Метод (від греч. – шлях дослідження, спосіб пізнання) – спосіб пізнання дійсності і її відтворення в мисленні, невід'ємний компонент виховного процесу. В найширшому розумінні це – шляхи, завдяки яким реалізуються як загальні цілі виховання, зумовлені суспільством, так і конкретні завдання педагогіки.

Методів виховання в сучасній педагогіці чимало. Але появились вони не відразу. Та й саме розуміння цього складного педагогічного явища викристалізувалось поступово. Виникають методи емпірично, в процесі практики родинного й громадського виховання, у безперервних виховних пошуках батьків, викладачів, вихователів й стали предметом надбання відповідно народної педагогіки, об'єктом теоретичного аналізу етнопедагогіки і педагогічної науки. Таким чином, сучасні методи виховання становлять собою сплав винаходів педагогіки народної і професіональної.

Форми організації виховної роботи за змістом дуже близькі до методів виховання. Виділяються такі форми організації виховної роботи, як масова (свята, змагання), групова (наприклад, гуртки, спортивні секції), індивідуальна.

Методи виховання діляться на:

- 1) загальні й часткові;
- 2) традиційні і нетрадиційні (нестандартні).

Загальні методи мають застосування у всіх видах виховання (наприклад, інформація, бесіда, роз'яснення), а часткові – лише в деяких (наприклад, гімнастика, гра в теніс домінують тільки у фізичному вихованні).

Традиційні (канонічні) методи ті, що обґрунтовані педагогічною наукою й поширені серед молоді в усіх навчальних закладах – це роз'яснення, розповідь, заохочення, покарання.

Процес формування особистості об'єднує в собі такі компоненти:

- 1) вплив на свідомість вихованця через переконування і навіювання, збудження інтересу до певної норми;
- 2) показ взірця як моделі для наслідування;

3) організацію діяльності студента, спрямованої на закріплення поглядів, звичок, потреб і переконань.

Нетрадиційні (нестандартні) методи виховання будуються на принципах народної педагогіки, презентуючи використання виховної скарбниці народної мудрості в роботі викладача.

До традицій належить те, що склалося історично й передається з покоління в покоління. Назва «нетрадиційним» у даному випадку чисто умовна, бо виховні засоби народної педагогіки в самому народі є такі традиційними. Не випадково в самому визначенні назви «нетрадиційні методи виховання» вжито слово «традиція».

Скарбниця нетрадиційних методів виховання молоді велика і різноманітна. Для якісного аналізу й практичного використання цих методів у виховній роботі викладача їх можна умовно поділити на 4 групи:

- 1) народно-педагогічні методи виховання словом рідної мови;
- 2) народно-педагогічні методи формування суспільної поведінки молоді (нагромадження життєвого досвіду);
- 3) народно-ігрові методи виховання;
- 4) народно-педагогічні методи стимулювання, заохочення і спонукання молоді.